
KRÓNIKA

A MAGYAR ÍRÓSZÖVETSEG KÜLDÖTTSEGÉNEK LÁTOGATÁSA. Május első felében a Jugoszláv Írók Szövetsége meghívására Belgrádba látogatott Dobozy Imre, a Magyar Írók Szövetségének elnöke és Vujicsics D. Sztoján, a szövetség tagja. Látogatásuk alkalmával hároméves együttműködési szerződést írtak alá, amelyben a két szövetség közötti eddigi, többnyire hagyományos együttműködési területeket bővítették. A jövőben a magyar és a jugoszláv írószövetség kapcsolata nemcsak az írók cseréjét, a különböző irodalmi jellegű rendezvényeken való részvételt és más szakos együttműködési formát ölel fel, hanem kiterjed mindenekelőtt a magyarországi és jugoszláviai nemzetiségi írók, valamint a fiatal írók és műfordítók együttműködésére is.

Dobozy Imre, útban Belgrád felé, Újvidéken megbeszélést folytatott a Vajdasági Íróegyesület vezetőivel is. Ez alkalomból nyilatkozott jugoszláviai látogatásának céljairól a *Magyar Szónak*. Többek között a következőket mondta: „Fontosnak tudjuk, hogy a Jugoszláv Írószövetséggel, amellyel jók, barátiak és termékenyek a kapcsolataink, időnként — s nem távoli időközönként — áttekintsük egy-egy megelőző időszak eredményeit, és megkeressük a továbblépés lehetőségeit. Mert továbblépési lehetőség van, és ezt kölcsönösen akarjuk.

— Mi nagyon örülnénk, ha sikerülne realizálni azt az elképzelésünket, hogy tehetséges fiatal írók, költők, akik érdeklődnek egymás nemzetei, illetve nemzetiségei iránt, a nyelvet is

elsajátítanak. Párhuzamosan biztosíthatnánk azt, hogy azok fordítsanak, akik *költőül és íróul* is tudnak fordítani . . .

— Természetesen a következő évben — és az azt követő évek során is folytatni fogjuk, sőt szélesítjük azt a kezdeményezést, hogy öt író, jugoszláviai író, nemzetiségi területre, tehát Magyarországon lakó szerb, horvát, nemzetiségek területére hívunk meg . . . És ha már itt tartunk, azt is érdekes megjegyezni, miért is boldogulunk mi ilyen jól, nemzetiségi vonatkozásban is, a Jugoszláv Írószövetséggel. Azért, mert ahogy a Magyarországon élő szerb, horvát nemzetiség helyzete az abszolút állampolgári egyenjogúság elvén épül föl, és ekörül semmi probléma nincs, ugyanez vonatkozik a Jugoszláviában élő magyar nemzetiség helyzetére is, és ez megkönnyíti számunkra, hogy sikeresebben tudjunk érintkezni egymással.”

A MATICA SRPSKA JUBILEUMI ZÁRÓRENDEZVÉNYEIRŐL. Az újvidéki Matica srpska megalakulása 150. évfordulója alkalmából megtartott ünnepek hosszú sorát *A Habsburg Monarchia nemzetieinek művelődési és politikai mozgalmi* című tudományos konferencia, valamint a Matica-émlékplakettek kiosztása zárta. Az említett konferencián az Amerikai Egyesült Államok, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, a Szovjetunió és hazánk történészei vettek részt. Matica-émlékplakettel e tudományos in-

tézmény legrégibb munkatársait tüntették ki.

MARXISTA KÖNYVESBOLT NYÍLT ÚJVIDÉKEN. Május 20-án Újvidéken megnyílt az ország első marxista jellegű könyveket, marxista filozófiát és esztétikát, valamint politikai kiadványokat kínáló szakosított könyvesbolt. Alapítója, a Forum Lap- és Könyvkiadó Vállalat, azért tartotta szükségesnek egy ilyen könyvesbolt létrehozását, mert a marxista gondolkodást elősegítő dialektikus materialista alkotások az utóbbi években számban és minőségben is örvendetesen megnövekedtek, de e könyveknek az olvasók felé való közvetítése nem történt eléggé szervezeten. Az országban nincs egy olyan könyvesbolt vagy intézmény sem, amely vállalta volna valamennyi köztársaságunkban és az ország minden népe és nemzetisége nyelvén megjelenő marxista kiadványok begyűjtését, katalógizálását és árusítását. A Forum könyvesboltja pedig éppen ezt a nem könnyű feladatot vállalta. A bolt kis kiállítási termében megnyílt a Tito műveit bemutató könyvkiállítás.

LŐRINC PÉTER KAPTA A ZSÁKI JÓZSEF-DÍJÁT. Lőrinc Péter (dr. Löbl Árpád) író és történész kapta a *Dolgozók* című szakszervezeti hetilap irodalmi díját, a Zsáki József-díjat. Lőrinc Péter a tízes évek végén költőként indult, és az *Út* köré csoportosult írók körébe tartozott mint — Bori Imre szavaival élve — „az egyetlen határozott arculú dadaista”. A húszas évek aktivista-expresszionista-dadaista költője a következő évtized második felében már a szociális irodalom elvét vallja éppen folyóiratunkban, a *Hidban*. Közben figyelmet keltő tanulmányokat ír, Zágrábban teszi közzé pl. a magyarul még meg nem jelent Pszichoanalízis és szürrea-

lizmus című tanulmányát, amely 1938-ban sok vitát váltott ki országszerte. A háború után Erdély címmel kuruc-kori tanulmányokat közöl, és számos nagyobb lélegzetű írásában vizsgálja a mai Vajdaság XVIII—XIX. századi történetét. Közben riportkönyvet ad ki, regényt ír, elbeszéléseket publikál, majd ismét tanulmányírásba kezd. Jelentősebb tanulmányai: A munkásmozgalom Vajdaságban 1890—1919 (okmánygyűjtemény és tanulmány), Adalék a vajdasági agrárkérdés történetéhez 1848—1849., Vándorlások (önéletrajz) és Bánát magyar nyelvű polgári társadalom-tudománya a századforduló idején 1880—1918. Foglalkozott Vajdaság nemzetiségeinek településtörténetével is.

HETVEN FORUM-KÖNYV A BUDAPESTI KÖNYVHÉTEN. Mintegy hetven Forum-könyvet rendeltek Budapestről a május végi Ünnepi Könyvhétre. Legtöbb könyvvel Bori Imre szerepelt, a standon ott volt *Irodalmi hagyományaink, Irodalmunk évszázadai, Fridolin és testvérei* című könyve és Miroslav Krležáról írt tanulmánya. Az idei *Híd*-díjas Branyó Istvánnak három könyve, az *Égetni viszik*, a *Kialudt a tűz* és a *Tűkerős madonna* volt Pesten, míg két-két könyvvel képviseltette magát Németh István (*Lepkelánc és Szomszédok vagyunk*) valamint Pintér Lajos, *Mélyvíz* és *Bolondkocsi* című regényével. Az antologikus kiadványok közül a jugoszláviai magyar elbeszélők, valamint költők gyűjteménye a *Különös ajándék* illetve a *Gyökér és szárny* keltett érdeklődést, továbbá a *Versek éve 1976* és az *Idő, idő, tavaszidő* (válogatás a jugoszláviai magyarság népköltészetéből) és az *Irodalmunk kiskönyve*. A következő könyvek szerepeltek még az Ünnepi Könyvhéten: Herceg János: *Két világ*, Jakov Ignjatović: *Örök vőlegény*, Csépe Imre:

Mezei dolgok, Burány Nándor: *Munkásélet*, Mészáros Sándor: *A tanácsköztársaság*, Nagy Sándor: *Dombó*, Tadjianovic: *Kései arató*, Andrić: *A lőportorony*, Holti Mária: *Sodortatva*, Baranyi Károly *élete és művészete*, Varga Zoltán: *Periszkóp*, Debreczeni József: *Hideg krematórium*, Sok az *eszkímó, kevés a móka*, Dér Zoltán: *Örvénysodró*, Majtényi Mihály: *Betűtánc*, Tolnai Ottó: *Versek*, *Szenteleky Kornél*, Szeles Károly: *Olimpia*, Pató Imre: *A Híd repertórium*, Matošec: *A kumroveci gyermekévek*, Komáromi József Sándor: *Szomorú tarisznya*, Njegos: *Hegyek koszorúja*, Gobby Fehér Gyula: *Szent bolond*, Várady Tibor: *Az egérszürke szoba titka*, Gerold László: *Színházi életünk I.*, Acs Károly: *Enek füstje, füst éneke*, *Pungált szobák*, Matijevics Lajos: *Tíz, tíz, tisztavíz*, Holti Mária: *Bordásfal*, Gion Nándor: *Latroknak is játszott*, Vankó Gergely: *Örvénygöker*, Szombathy Bálint: *Szerelmesek és más idegenek*, Veszteg Ferenc: *Réják*, Sinkovits Péter: *Drótsövény*, Kovács Nándor: *Fölköttünk az ég*, Sziveri János: *Szabad gyakorlatok*, Bálint Béla: *Nyomtalan*, Szűgyi Zoltán: *Hangosan és csendesen*, Sinkó Ervin: *Honfoglalás előtt*, Csáth Géza: *Ismeretlen házban I—II.*, Jung Károly: *Ami nincs* és Dudás Károly: *Szakadó*.

SZÍNRE LÉPŐ FIATALOK. Tizenegy évvel ezelőtt egy becei diák, egy magyartanár és a Todor Dukin Gimnázium SZENTELEKY IRODALMI ÖNKÉPZŐKÖRE ugartörésre vállalkozott. Az Ifjúsági Szövetség helyi választmányával összefogva akkor hirdett irodalmi és művészeti vetélkedőt magyar nyelvű középiskolásaink számára, amikor a változásokon és hullámvölgyeken áthaladó iskolarendszerünkben többnyire csak az oktatáson és az osztályozáson volt a hangsúly, a nevelést pedig ikis híján teljesen el-

hanyagolták. Azóta persze már az iskolában és az iskolán kívül is rájöttünk, hogy az oktató-nevelő folyamatosan az önálló gondolkodásra, véleményalkotásra és kimondásra való nevelés éppannyira szoros tartozéka, mint a sokoldalúan tájékozott és sokoldalúan képzett fiatalok útjának, érvényesülésének egyengetése.

Az 1967-ben először meghirdetett irodalmi — majd később művészeti — vetélkedővel erre éreztek rá a beceiek, s arra is, hogy a közösségi nevelésben, emberformálásban, a tehetségek felkutatásában, felkarolásában és szárnyra bocsátásában mily nagy szerepet lehet az iskola évszázadok óta magasodó falai ledöntésének, s a tanításhoz szorosan nem tartozó iskolán kívüli nevelői tevékenység megkedvelterésének, sokrétű megszerzésének.

Ma már valamennyien tudjuk, hogy hála ennek az elképzelésnek és magának az évről évre megismétlődő, hol kiterelbelyesedő, hol pedig valamelyest leszűkülő vetélkedőnek, olyan fiatalok tűntek fel Becsén, akik nemcsak hogy belekóstoltak a vers- és szövegmondásba, a színjátszásba, a riport-, novella-, vers-, kritika-, humoreszk-, film- és tévéforgatókönyv-írásba stb., hanem — az évek folyamán — ki ebben, ki abban, vitték is valamire. Főlőslegesnek tartjuk most azoknak a fiatal íróknak, költőknek, kritikusoknak, rendezőknek és színészeknek, újságíróknak stb. felsorolni a nevét, akik Becsén, középiskolásainknak ezen a sokszor vitatott, de eredményei szerint soha el nem hanyagolható szellemi vetélkedőjén kapták meg azokat az indításokat, amelyek nélkül talán még a legnagyobb tehetségek is elkallódtak volna; így meg nagyon szépen, s mindannyiunk hasznára *érvényesültek*.

Az idej, április 22-én, 23-án és 24-én megtartott vetélkedő sorrendben már a tizenegyedik volt, s noha